

TYPICAL DUTCH

Op een drukke zomerse dag staat op de kade van de sluis in Lemmer een Amerikaan. Ray Wichmann heet hij. Wat betreft vaarwater en boten weet hij hoe de hazen lopen. Hij is een *old salt*, lid van de US Sailing's National Faculty en master instructor zeilvaart in de regio rond de baai van San Francisco. In de jaren daarvoor voer hij op een vliegdekschip over alle wereldzeeën en zeilde hij langs de kusten van de VS, Mexico, de Caraïben, de Middellandse Zee en het grootste deel van de Europese Atlantische kust.

Te midden van het altijd kijklustige publiek raakt Ray geamuseerd door het zenuwachtige gedoe in de sluis. *"Typical Dutch"*, vindt hij. Dan komt het moment waarop de deuren zijn gesloten en het water begint te stromen. Tot zijn stomme verbazing komen de boten in de kolk niet omhoog, maar zakken ze voor zijn ogen de diepte in. Die ervaring grijpt hem sterk aan. Wat hem van zijn stuk brengt, is dat iets wat voor hem vaststond – namelijk dat in de hele wereld boten richting achterland in een sluis stijgen – ineens niet blijkt te kloppen. Hij moet iets herzien in zijn stelsel van zekerheden en verwachtingen. Tegen de tijd dat hij weer thuis is, heeft hij hier veel over nagedacht en schrijft er een column over in een maandblad voor de talrijke bevolking rond de San Francisco Bay. 'Goed om af en toe eens grondig al je zogenaamde zekerheden op de proef te stellen', is de boodschap van Wichmann. Ik begrijp zijn motief. De baai van San Francisco is met regelmaat een arena waar economische belangen zwaar conflicteren met de wetten van het watersysteem en de belangen van de natuur die er nog is. Afstand nemen van vermeende zekerheden kan dan nooit kwaad.

Wat Wichmann vertelt, verleidt mij tot de vraag welk 'vaststaand feit' ik eens tegen het licht zal houden. Ik kies voor de vaak stellig uitgesproken verwachting dat de zeilsport, zoals we die uit de afgelopen halve eeuw kennen, aan het verdwijnen is. Dat lees en hoor ik tenminste vaak: het zeilvolk vergrijs. Zeilers kiezen in toenemende mate af en toe voor een huurboot in plaats van er zelf een te bezitten en

onderhouden. Jongeren krijgen zóveel aanbod van sport en vertier, dat ze massaal voor iets anders kiezen dan voor watersport. Ik hoor en lees dit en heb tot nu toe aangenomen dat de zeilsport inderdaad in een neergaande trend zit. Maar klopt dat wel? Bronnen die niet zelf onderzoek hebben gedaan maar slechts klakkeloos doorvertellen, moet je wantrouwen. En ik heb reden om te wantrouwen, want om me heen zie ik iets anders. Namelijk jonge gasten die zich in het zweet werken om een oude boot op te knappen. Ik zie ook dat het merendeel van de belangstellenden voor een zeiljachtje dat ik dit jaar verkocht, tussen de twintig en veertig jaar oud is. En dat er heus wel jonge aanwas is bij mooie zeilevenementen.

**Afstand nemen van
vermeende zekerheden
kan nooit kwaad**

Er zijn instellingen die hun conclusies over 'de teruggang van de zeilsport' baseren op tellingen en metingen. Ook wantrouwen, die bronnen! Dat steeds minder zeilers waarde hechten aan een belangenbehartiger zoals het Watersportverbond, zou wel eens meer over het Verbond kunnen zeggen dan over de zeilers. Hetzelfde geldt voor veel watersportverenigingen. Gegevens die een brancheorganisatie als de Hiswa verzamelt, krijgen een kleur zodra er conclusies aan worden verbonden. Die conclusies hebben immers een economische insteek. Groei is de standaard, stilstand is achteruitgang en feitelijke teruggang is crisis. Dat er een neergaande trend is in het aantal mensen dat alles al heeft en er ook nog een boot bij neemt, levert een grafiek op die niets zegt over het deel van de bevolking dat passie heeft voor zeilen. De uitdijende capaciteit aan ligplaatsen voor boten die nooit varen, is in de afgelopen decennia immers nooit een echte groei van de zeilsport geweest. Dit overweeg ik nu, maar net als Ray Wichmann doe ik er goed aan er even wat langer over te denken. ●

ROB BIJNSDORP is journalist, communicatieadviseur en zwerver op en langs het water. De nieuwste ontwikkelingen in jachtontwerpen en navigatie-elektronica gaan aan hem voorbij. Maar des te meer gaat zijn aandacht uit naar de kwaliteit van het leven aan boord en naar de bijzonderheden van het water waarop we varen.